

Vastaus valtuutettu Antero Eerolan ja usean muun (16) valtuutetun aloitteeseen terveysasemien potilasjonojen purkamiseksi kertaluontoisilla järjestelyillä

VD/4759/00.02.00.03/2015

JTS/MP/LL

Valtuutettu Antero Eerola ja 16 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Terveysasemien potilasjonojen purkaminen kertaluontoisilla järjestelyillä

Terveysasemien pitkät jonotusajat Vantaalla ovat herättäneet viime aikoina kärkeästä julkista keskustelua.

Ei-kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden jonotusajat lääkärin vastaanotolle saattavat venyä pahimmillaan jopa puoleentoista - pariin kuukauteen. Tätä voi pitää kohtuuttomana potilaiden kannalta.

Mikäli potilas haluaa lääkäriajan nopeammin, hänen pitää hakeutua terveyskeskuspäivystykseen, mikä puolestaan vie vastaanottoaikoja kiireellistä hoitoa vaativilta potilailta. Kaupungin hoitohenkilökunnalta tulleiden viestien mukaan pitkät lääkärijonot näkyvät terveysasemilla myös asiattomana ja jopa aggressiivisena palautteena asiakkaiden taholta.

Vaikka lääkäreiden saatavuus Vantaan terveysasemilla on parantunut, ei kertyneitä ruuhkia ole mahdollista purkaa normaalina työnä. Siksi olisi perusteltua, että pitkiin jonoihin puututtaisiin kertaluontoisilla järjestelyillä – esimerkiksi ylimääräisillä aukioloajoilla tai – päivillä. Tämän jälkeen terveysasemilla olisi mahdollisuus saada parempi työrauha ja palata normaaliin päiväjärjestykseen.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 19. pykälään viitaten me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää, kuinka paljon maksaa terveysasemien potilasjonojen kertaluontoinen purkaminen erityisjärjestelyillä – esimerkiksi ylimääräisillä aukioloajoilla tai päivillä

* Vantaan kaupunki ryhtyy tämän selvityksen pohjalta toimenpiteisiin hoitojonojen purkamiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 11.5.2015 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus on kokouksissaan 24.8.2015 § 21 ja 7.9.2015 § 17 käsitellyt asiaa ja päättänyt yksimielisesti lähettää aloitevastauksen takaisin toimialalle uudelleen valmisteltavaksi.

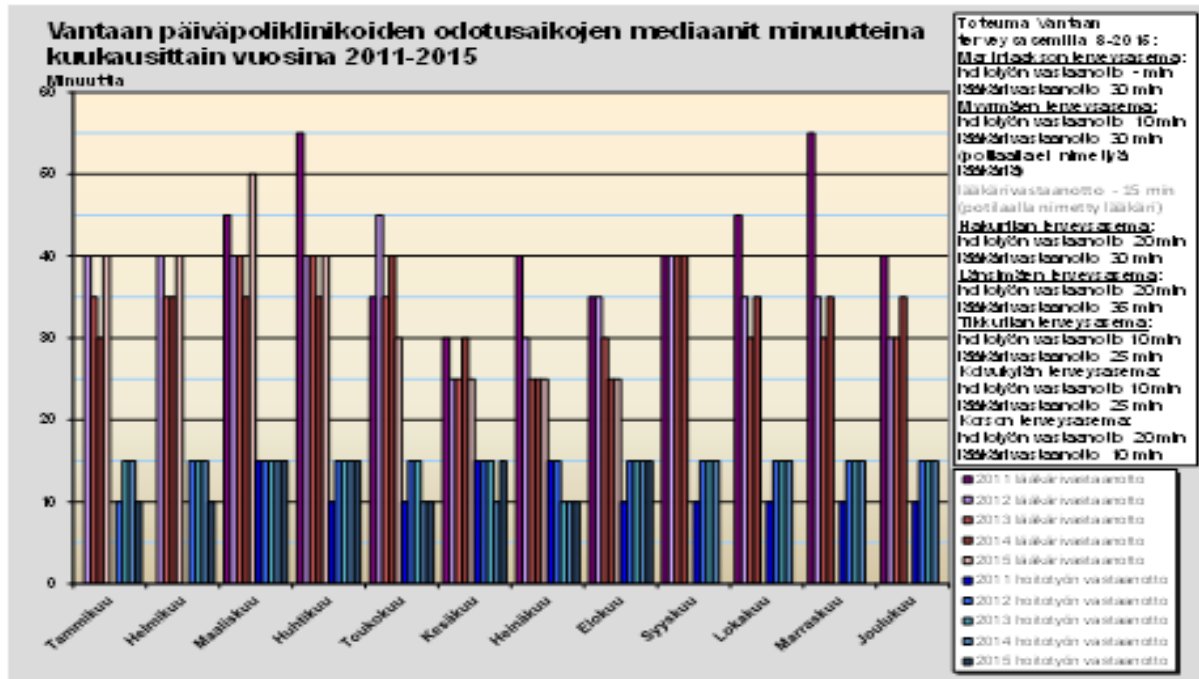
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Hoitoon pääsyä lääkäreiden vastaanotolle seurataan kansallisesti mittaamalla kolmannen vapaan ajan (T3) saatavuutta ja ilmoittamalla siitä mediaani. Lääkärillä voi olla ensimmäinen vapaa aika seuraavana päivänäkin, mutta mittaukseen otetaan mukaan vasta kolmas vapaana oleva vastaanottoaika. Terveysasemalla tehdään aina hoidon tarpeen arviointi, jolloin myös kiireettömälle vastaanotolle tulevan potilaan hoidon tarve arvioidaan. Näin ollen kiireellisyydestä riippuen vastaanotolle voi päästä jo muutaman päivän sisällä.

Jokaisella terveysasemalla toimii päiväpoliklinikka, jonne voi tulla ilman ajanvarausta. Päiväpoliklinikalla hoitaja tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja tarvittaessa konsultoidaan lääkäriä. Noin kolmasosa potilaista ohjautuu hoidon tarpeen arvioinnin mukaisesti sairaanhoitajan vastaanotolle. Päiväpoliklinikoille pääsee alle tunnissa 80,6 % päiväpoliklinikan potilaista. Päiväpoliklinikoilla käy kuukausittain 5000-6000 potilasta. Lisäksi lapsille on oma päiväpoliklinikka Koivukylän

terveysasemalla. Vanhemmat voivat varata ajan päiväpoliklinikalle sähköisesti ja kyseinen toiminta on saanut paljon hyvää palautetta.

A. Jonon purku ylimääräisillä aukioloajoilla esim. klo 16-18 (360 potilasta)

Tarve pidennettyyn aukioloaikaan jonojen purkamiseksi koskee Myyrmäen, Martinlaakson, Tikkurilan, Koivukylän ja Korson terveysasemia. Terveysasemat ovat auki normaalisti maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.00, joten lisätarve oman henkilökunnan tuottamana voisi olla klo 16.00-18.00. Henkilökunnasta monella on pieniä lapsia, joten kaikki eivät pysty tekemään ylitoita perhesyistä. Kartoituksen perusteella purkutyöhön voisi osallistua 3 lääkäriä / terveysasema ja 2 sairaanhoitajaa /terveysasema. Kiireettömän (LVY) vastaanottoajan pituus on 20 minuuttia/potilas. Näin ollen klo 16.00- 18.00 välisenä aikana yksi lääkäri voi ottaa vastaan 6 potilasta, joten 3 lääkäriä ottaa vastaan 18 potilasta. Kaksi sairaanhoitajaa pystyy toteuttamaan lääkärin tarvitsemat tukitoimet, kuten sisään kirjaamiset, jatkotutkimukset, ohjaukset yms. toimet. Lääkäreiden ja hoitajien lisäksi tarvitaan vartijapalvelut sekä siivouspalvelut.

Kustannukset:

Terveysasemakohtaiset kustannukset:	
Kuukauden kolmen lääkärin kustannukset	36 000 € (7 200 €/ilta)
Kahden sairaanhoitajan kustannukset/kk	3 400 € (680 €/ilta)
Kuukauden kustannukset (hoitohenkilökunta) yhteensä	39 400 €
Kuukauden siivouskustannukset	+/-0 €
Kuukauden vartiointikustannukset	800 €
Kustannukset yhteensä/terveysasema/kk:	40 200 €
Viiden terveysaseman kustannukset/kk:	201 000€

B. Jonon purku lauantaiavastanoitoilla klo 8.00-16.00 (324 potilasta)

Yksi lääkäri voi ottaa vastaan lauantaipäivänä 18 potilasta, kolme lääkäriä 54 potilasta.

Kustannukset:

1,5 kk lääkärit	32 400 (5 400 €/lauantai)
1,5 kk hoitajat	5 100 € (850 €/lauantai)
1,5 kk:n kustannukset (hoitohenkilökunta) yhteensä	37 500 €
1,5 kuukauden siivouskustannukset	1 500 €
1, 5 kk:n vartijakustannukset	1 500 €
Viiden terveysaseman kustannukset:	
1,5 kuukauden kustannus	202 500 €

Jonojen purku tämän selvityksen pohjalta:

Kertaluonteinen jononpurku ei ole pysyvä ratkaisu. Vastaanottojen toimintatapoja on parannettu viime vuosina ja kasvavaan kysyntään on pystytty vastaamaan.

Mihin toimenpiteisiin on jo ryhdytty:

Vastaanottotoiminnassa on tehostettu rekrytointia, jotta kaikki lääkäriavokanssit saadaan täytetyksi. Lääkäreiden koulutukseen liittyy terveysasematyötä, joten osa lääkäreistä on aina määräaikaikaisena. Sen vuoksi vain osa virkamääräyksistä on toistaiseksi voimassa olevia. Tämä aiheuttaa myös sen, että rekrytointi on jatkuvaa ja lääkäriavaihtoja tapahtuu usein. Näin ollen välillä tulee tilanteita, että vakanssit ovat osan aikaa tyhjillään. Rekrytoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota kokeiden lääkäreiden rekrytointiin. Nuorten lääkäreiden tueksi järjestetään viikoittain kokeneen lääkärin konsultaatiotunteja ja päivittäisestä tuesta huolehditaan.

Vastaanottoaikojen saatavuutta ja lääkäriavokanssien täyttöastetta on jo seurattu kuukausittain ja siitä myös raportoidaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle kuukausittain. Hoitopääsyaikojen pidentymiseen on jo reagoitu palkkaamalla tarpeen mukaan vuokralääkäreitä.

Martinlaakson-, Tikkurilan- ja Hakunilan terveysasemille on koulutettu asiakasvastaava sairaanhoitajat, jotka selvittävät monisairaiden potilaiden hoidon tarpeen ja ohjaavat potilaat sairauden vaativuusasteen mukaisesti oikealle vastaanottajalle, esim. lääkärille, fysioterapeutille ja mahdollisten sosiaalisten ongelmien selvittelyyn sosiaaliohjaajalle.

Jatkosuunnitelma vastaanottoaikojen saatavuuteen:

Vastaanottotoiminnan kehittämistä jatketaan. Terveysasemilla käynnistetään kysynnän entistä tehokkaampi seuranta, jossa lääkäriaikojen määrä ja jonotusajat (T3) pyritään sopeuttamaan siten, että tavoitellaan mahdollisimman suurta tuottavuutta ja lyhyitä hoitopääsyaikoja. Toimenpiteinä mm. kysynnän mukaisesti lääkärin työohjelmien muokkaaminen yhteistyössä lääkärin kanssa.

Lääkäreillä on jonkin verran ns. sektorityötä eli neuvolavastaanottoa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon vastaanottoja, perhesuunnitteluneuvola vastaanottoa ja diabetesvastaanottoa. Jatkossa sektorityölle voidaan varata kokonainen päivä, jolloin työpisteisiin siirtymiseen ei kulu aikaa ja lääkäri pystyy keskittymään sektorityöhön paremmin. Haittapuolena on se, että kyseisenä päivänä lääkäri ei pysty ottamaan vastaan omia listapotilaitaan.

Joillakin Vantaan terveysasemilla hoitopääsy toteutuukin kysynnän mukaisesti, joten ko. terveysasemien hyvät toimintatavat siirretään muillekin terveysasemille. Muiden kuntien onnistuneita toiminnantapamuutoksia seurataan ja otetaan niistä oppia. Terveysasemilla muokataan prosessit lean -toimintamallia hyödyntäen, jolloin hukkaa poistetaan ja suoraa potilasaikaa lisätään.

Palveluseteli otetaan käyttöön, jolloin potilaiden valinnanvapaus lisääntyy. Tähänastisena ongelmana palvelusetelin käytössä on ollut sähköisen palvelusetelijärjestelmän puuttuminen sekä potilastietojen siirtyminen yksityisen palveluntuottajan ja julkisen terveydenhuollon välillä. Toisaalta lääkäriavastaanottojen Kela korvaus poistuu palvelusetelin yhteydessä.

Toimintatapojen muutoksen myötä työhallinta paranee ja terveysasemien houkuttelevuus lisääntyy.

Kaupunginhallitus 21.9.2015 § 21

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Antero Eerolalle ja 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

terveyspalvelujen johtaja vs. Eila Koivunen, puh. 09 8392 6195, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi